

Statens vegvesen

Kollektivtransportforum – årskonferanse

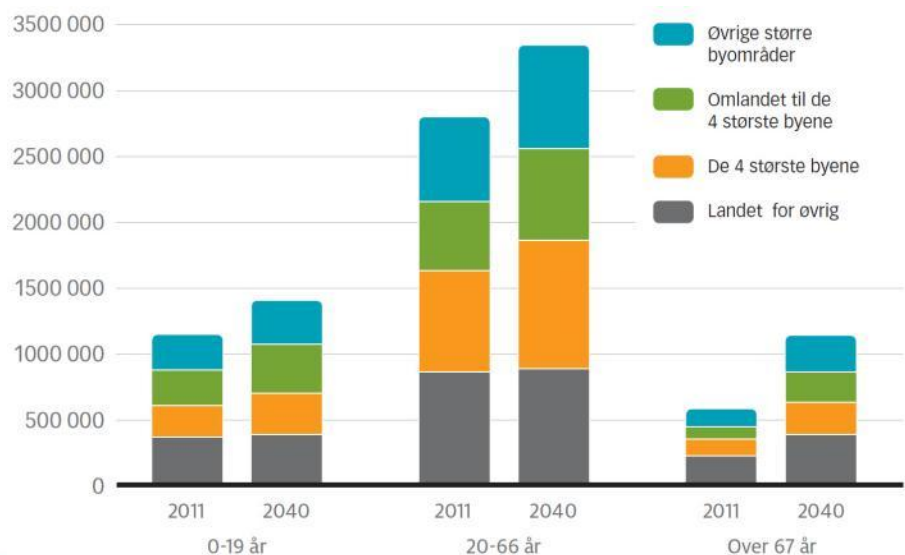
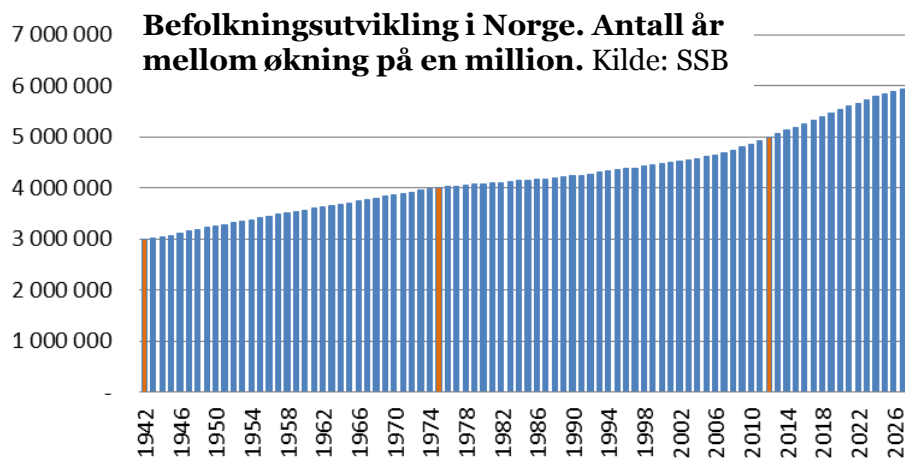
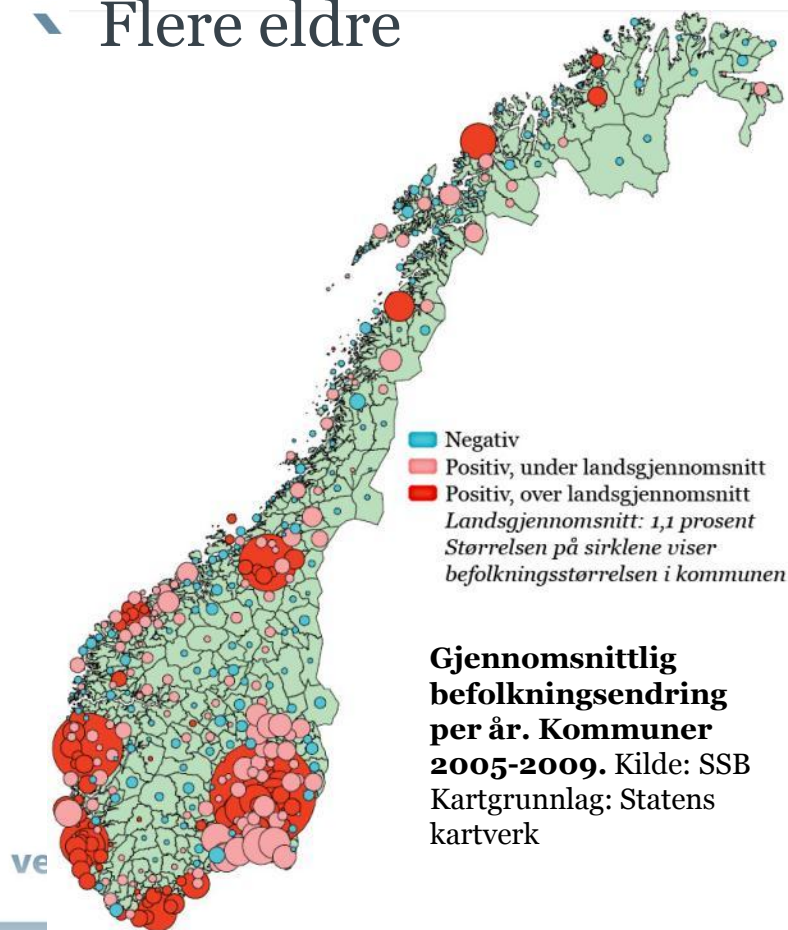
4. februar 2013

Vegvesenets rolle i kollektivtrafikken – **utfordringer og visjoner**

Terje Moe Gustavsen
Vegdirektør

Befolkningsvekst

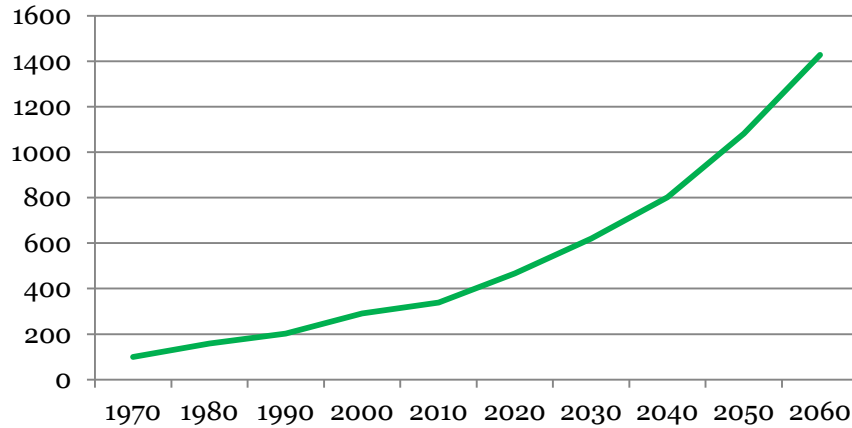
- Byene vokser
- Flere eldre

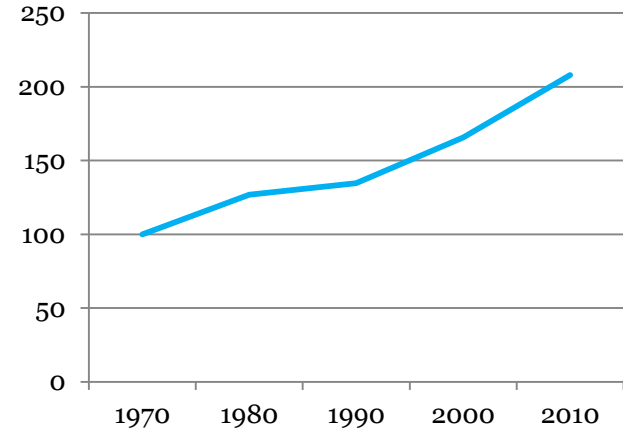
Antall innbyggere i 2011 og 2040 – aldersfordelt for de største byene og for landet for øvrig. Kilde: SSB

Økonomisk vekst

BNP (1970=100)

Reallønn (1970=100)

vegvese

Statens vegvesen

Status for NTP 2014 - 2023

- ✧ Transportetatenes forslag - 29.februar 2012
- ✧ Klimaforliket - 11.juni 2012
- ✧ Høring av NTP-forslaget frist 30.juni 2012 – noen tydelige tilbakemeldinger
- ✧ Nå: Regjeringen forbereder stortingsmeldingen om NTP
- ✧ Stortinget behandler meldingen våren 2013
- ✧ Transportetatene jobber med handlingsprogram (gjennomføring)
- ✧ Arbeidet med NTP 2018-2027 har startet

Klimameldingen og klimaforliket

- «Regjeringen har som mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange. I og omkring storbyområdene skal kollektivformål og sykkeltiltak gis økt prioritet ved fordeling av samferdselsbevilgningene.»
- «Som del av framforhandlede og forpliktende avtaler med byområdene og fylkeskommunene, der også tiltak for redusert bilbruk inngår, skal staten i større grad bidra til investeringskostnadene ved store kollektivprosjekter i og rundt de store byene, som for eksempel baneprosjekter og høykvalitets busstilbud.»...og mer midler til drift

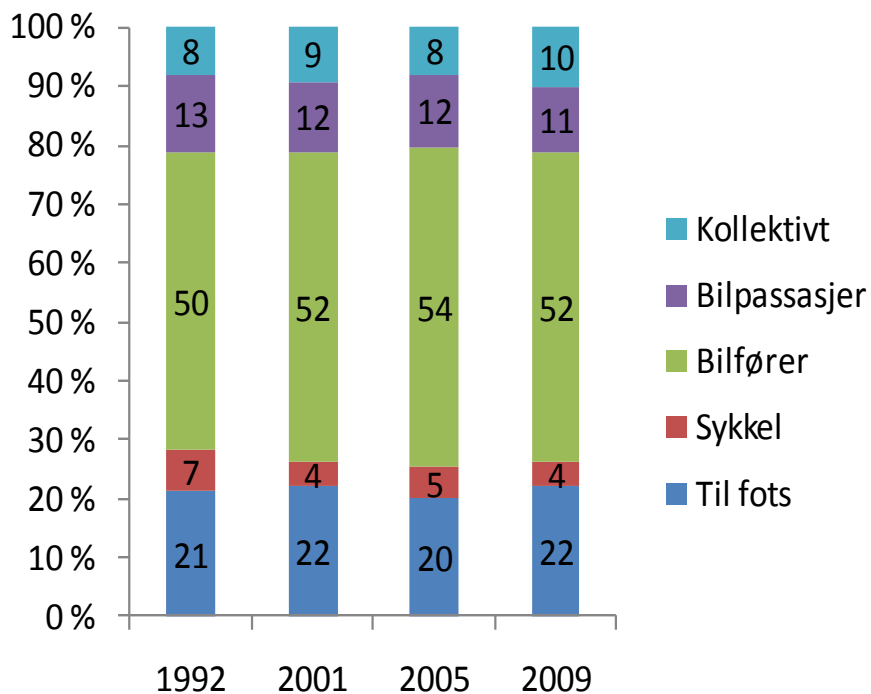

Klimameldingen og klimaforliket

- Handlingsplan for kollektivtrafikken som oppfølging av NTP
- Økning i belønningsordningen
+250 mill. i 2013 og +250 mill.kr i 2014
- Mer midler til gang- og sykkeltiltak
dobling til 600 mill. kr innen 2017

Andelen bilreiser har endret seg lite de siste tiårene

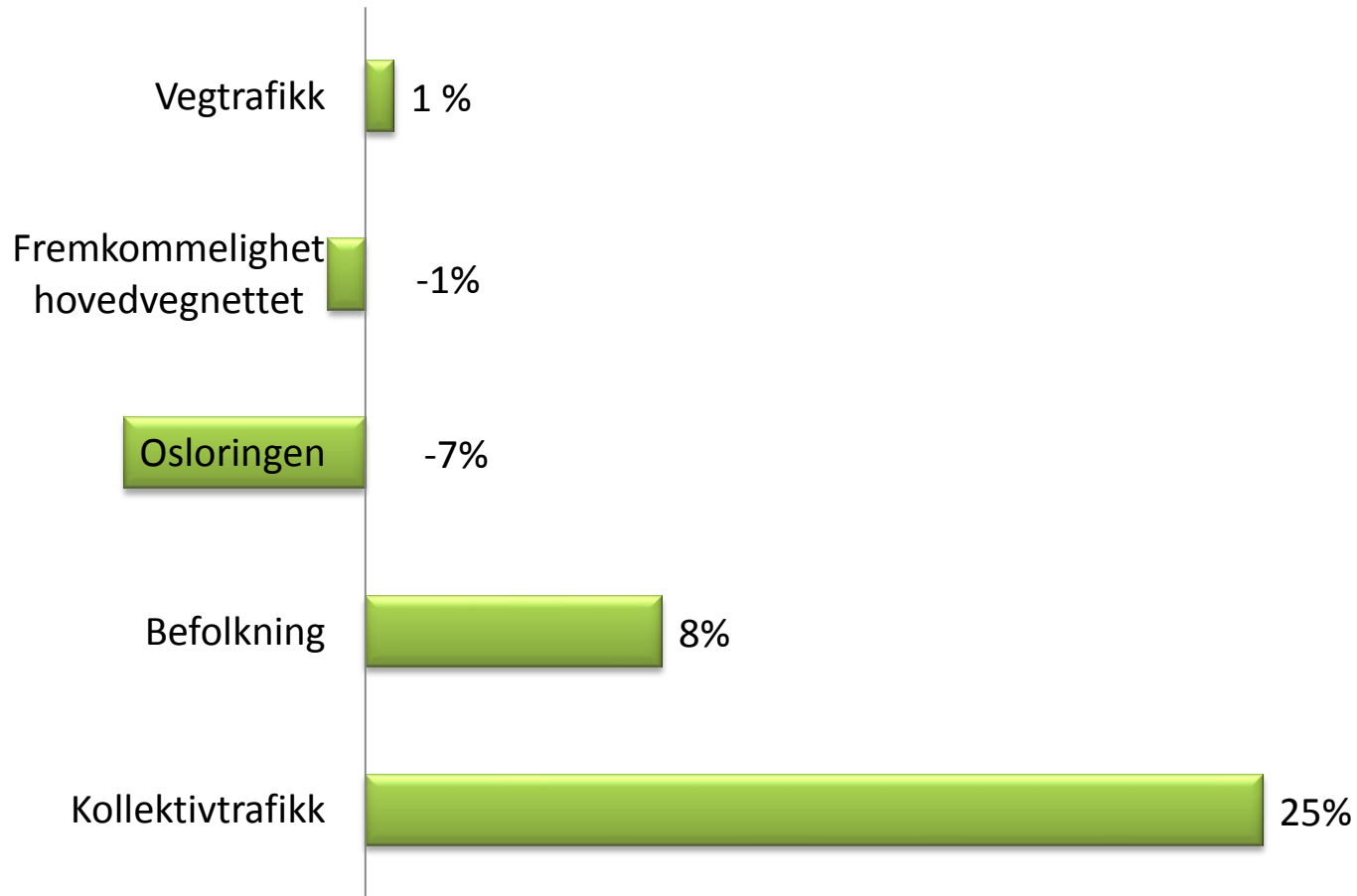

- ✓ De fleste reiser foregår med bil
- ✓ Nedgangen i sykling er størst mellom 13 og 17 år
- ✓ 47 % av bilreiser under 5 km er som bilfører

Utvikling i transportmiddelfordeling (antall reiser)

Oppsummering Oslopakke 3 hittil

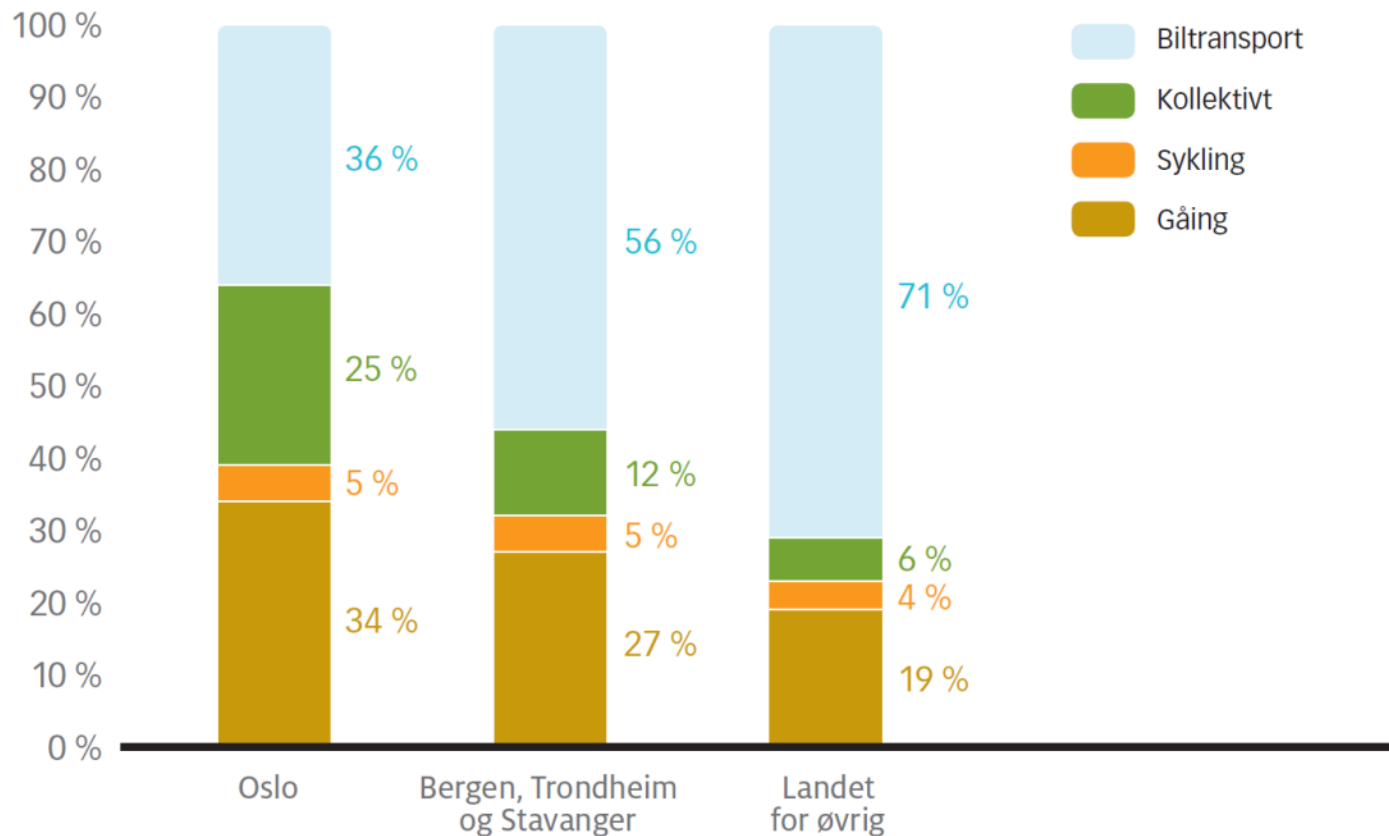
Akkumulert endring Oslo og Akershus 2007-11

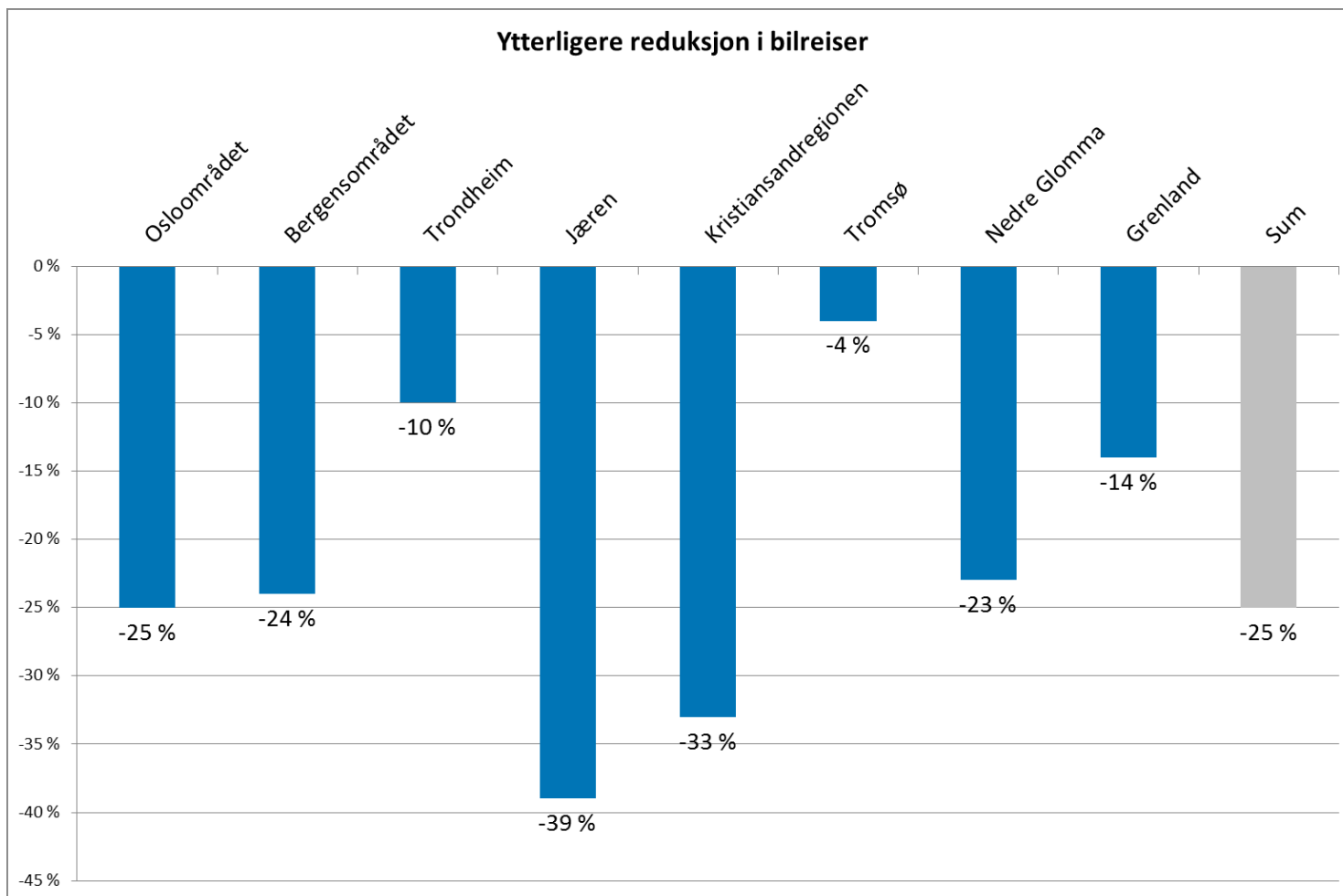
Datagrunnlag: Ruter (MIS), Statens vegvesen (Vegtrafikkindeksen) og Fjellinjen (årsrapporter)

Byområdene utfordringer er ulike

Figur 3.1.1 Transportmiddelvalg etter bosted, RVU 2009. Kilde: Faktaark fra TØI

Kilde: Bypakker – hva skal til for å nå klimaforliket, rapport 36/2012, Norheim, Nilsen, Kjørstad

3. Verktøy – hva kan vi gjøre for å nå målene?

Byene

- Konsentrert arealbruk
- Kraftig satsing på
  - Buss
  - Bybane, trikk, metro
  - Jernbane
  - Vegnett for gående og syklende
- Restriktive tiltak for biltrafikken
- Bypakker i de største byene
  - forpliktende avtaler
  - 13 mrd. kr i +45 prosentrammen
- Sykkelsatsing og lokale gåstrategier

Byene må sette seg ambisiøse mål

- Veksten må tas av kollektivtrafikk, gåing og sykling i større byområder
- De tre største bør ha nedgang i biltrafikken i områder med høy luftforurensning
- 10-20 pst. sykkelandel er realistisk
- Mål for gåandel på 20-40 pst.
- Kollektivtransporten er mest aktuell på lengre reiser, de kortere bør tas med gange og sykkel

Samhandling og forpliktende avtaler

Bypakker - ramme for samordnet innsats

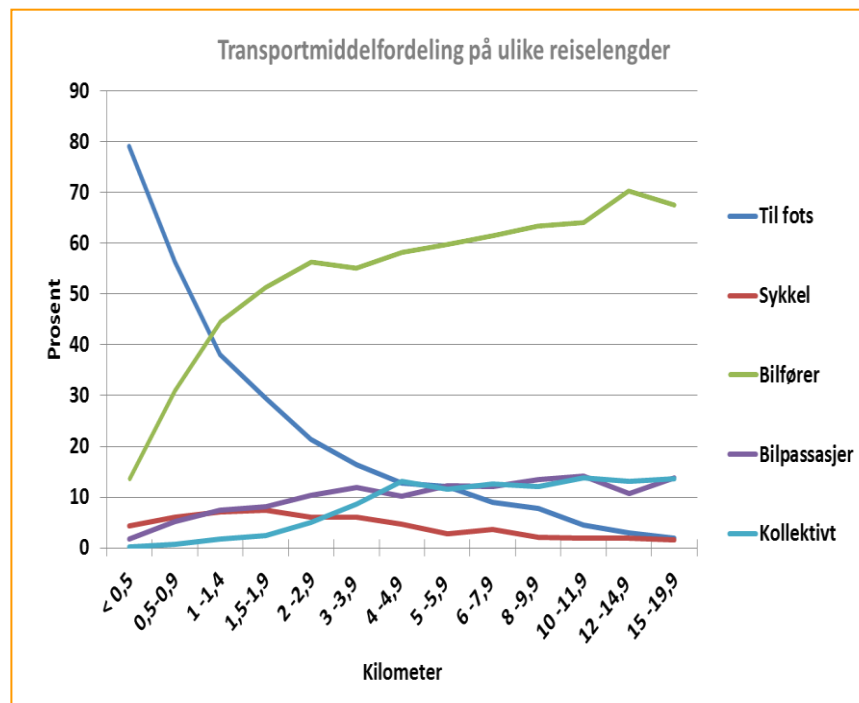
Forutsetninger:

- KVU/KS1 –regjeringens føringer fulgt
- Lokalt vedtatte mål
- Regionale og lokale arealplaner bygger opp under gåing, sykling og kollektivtrafikk
- Brukerbetaling og finansiering avklart

Stor vekt på godt gang-, sykkel- og kollektivtilbud samt restriktive tiltak.

Bypakkene: Aktuelle indikatorer for byområder

- ✧ Reisemiddelfordeling
- ✧ Trafikkutvikling
- ✧ Klimagassutslipp
- ✧ Byutvikling
- ✧ Lokal luftforurensing
- ✧ Støy
- ✧ Trafikksikkerhet
- ✧ Arealbruksutvikling
- ✧ Universell utforming
- ✧ Næringslivets transport
- ✧ Biltillgjengelighet
- ✧ Tillrettelegging for syklende og gående
- ✧ Kvalitet på kollektivutbudet

Nødvendig med tilleggsutvalg i den nasjonale RVUen i byer med bypakker for å ha gode nok data – samtidighet og sammenligning.

Store samarbeidsoppgaver

- Avtaler om samlet langsiktig innsats mellom staten, fylkeskommuner og kommuner forhandles og følges opp.
- SVV skal stille kompetanse til rådighet og drive med kompetansebygging og -formidling.

Arealbruken - «all transports mor»

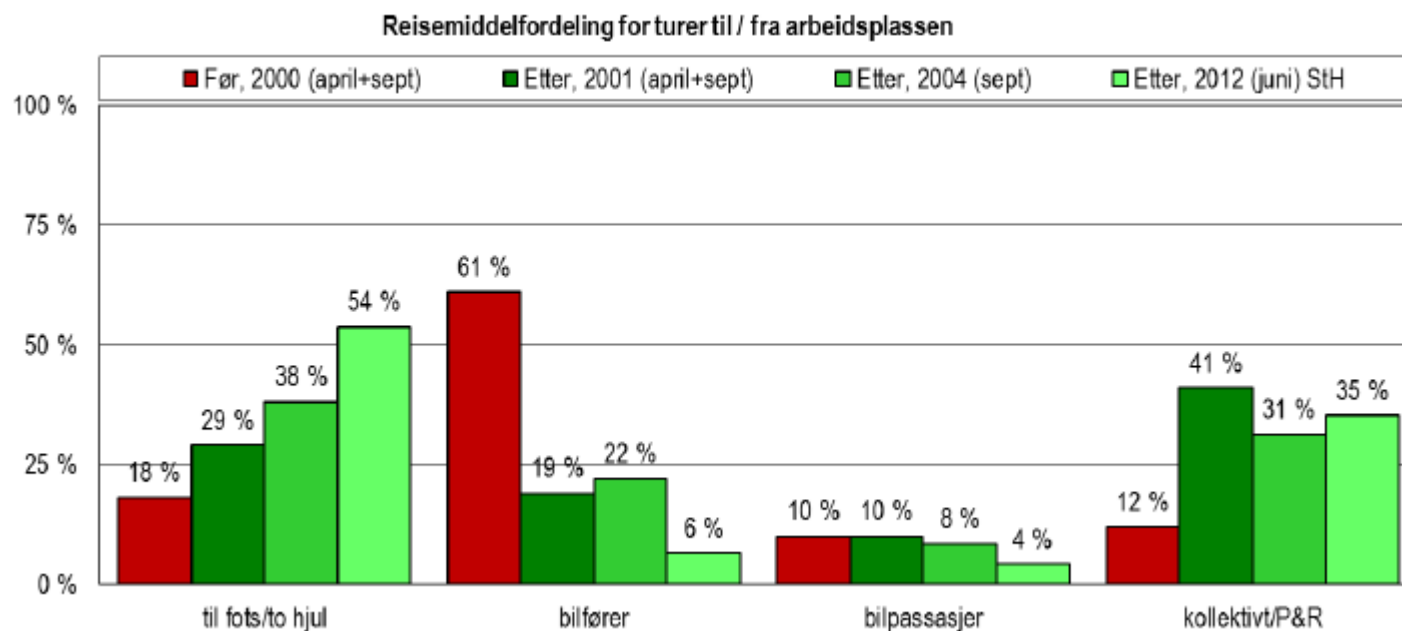
- Mer kompakte byer - fortetting ved knutepunkter
- Utfordringer mht. jordvern
- Regionale planer/interkommunale planer
- Staten må være et forbilde

Kolbotn - Oppegård kommune

Staten som forbilde

Reisemiddelfordeling for arbeidsreiser for ansatte i SVV før og etter flytting til Statens hus i Midtbyen, Trondheim.

Kilde: Rapport, Arbeidsreisen – reisevaner og utvikling; Solveig Meland, Sintef, 2012-12-20

Samarbeid om gjennomføring

- Porteføljestyling – tiltak prioriteres etter måloppnåelse mv. – dvs. omprioriteringer underveis
- Oslopakke 3 - en aktuell styringsmodell
  - styringsgruppe med fylkesordfører, byråd, vegdirektør og jernbanedirektør
  - fagsekretariat på administrativt nivå

Bane- og bussystemene må utvikles

- ▾ Oslo og Bergen–banebaserte løsninger
- ▾ Høykvalitets busstilbud
- ▾ Høye kostnader –også til drift
- ▾ Framkommelighet på stamruter

Attraktive knutepunkter

- Arealene i byene bør brukes til bolig –og service – adkomst for gående og syklende -ikke til parkering
- Trygge, vakre og universelt utformede

Nasjonal sykkelstrategi

- Stort potensial i byer og tettsteder
- Sykkelbyene i region sør viser veg
- Hovednett for sykkeltrafikken
- To tredjedeler av 100 byer har plan for sykkelveinett
- Sykkelekspressveger på pendleruter
- Påvirkningsaksjoner

Ny nasjonal gåstrategi

- Lokale gåstrategier og handlingsplaner
- Attraktive, trygge og sammenhengende gangruter
- Skoleveger
- Mer 30 og 40 km/t
- Bedre vinterdrift !

Universell utforming – bra for alle

Hele reisekjeder

- Forutsigbarhet for brukerne
- Stasjoner, lufthavner og holdeplasser
- Fokus på drift og vedlikehold

4. Vegvesenets rolle

Kompetanseheving kollektivtransport

foreløpig - på planleggingsstadiet

- SVV har satt i gang et arbeid sammen med fylkeskommunene
- Eksempel på kompetansehevingstiltak åpent for stat, fylkeskommuner, kommuner, konsulenter, politikere
  - Overgripende kurs (f eks 2 dager)
  - Fordypingskurs (f eks 5 poeng)
  - Masterutdanning innenfor kollektivtransport
  - Mer kollektivtransport på Statens vegvesens interne skoler (planleggerskolen, samferdselsskolen, rekrutteringsprogrammet)

By - distrikt ulike utfordringer

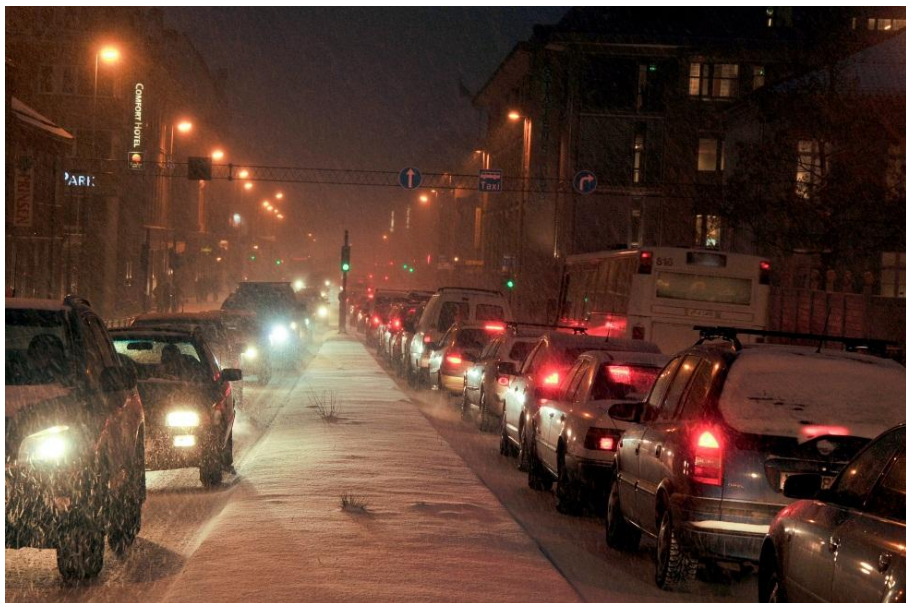

Foto: Knut Oppeide, Statens vegvesen

Foto: Knut Oppeide, Statens vegvesen

VI KAN BIDRA TIL Å SKAPE GODE BYOMRÅDER!

Foto: Knut Oppeide, Statens vegvesen

Foto: Kjetil World, Statens vegvesen